

УДК 338.12:636.5

Доц. О.В. Іванцюра, канд. екон. наук –
Дрогобицький педагогічний університет ім. Ів. Франка

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ ПТАХОПРОДУКТОВОГО ПІДКОМПЛЕКСУ

Висвітлено проблеми ефективності функціонування птахопродуктового підкомплексу в Україні. Особливий акцент поставлено на організаційно-технологічних засадах підвищення ефективності діяльності підкомплексу.

Ключові слова: птахопродуктовий підкомплекс, ефективність, яйця, м'ясо, виробництво

*Assoc. prof. O.V. Ivantsyura – Drohobych pedagogic university
named after Ivan Franco*

Organization and technological ways of effectiveness of functioning of AIC poultry subcomplex rising

The article deals with the problems of effective functioning of AIC poultry subcomplex in Ukraine. Specially some necessary ascents of organization and technological ways of poultry subcomplex effectiveness rising are shown.

Keywords: poultry subcomplex, effectiveness, eggs, meat, output

Постановка проблеми. Одним із основних факторів підвищення ефективності функціонування птахопродуктового підкомплексу є організаційне та технологічне переозброєння виробництва, переведення його на індустріальну основу. Воно потребує значних додаткових вкладень матеріальних та грошових ресурсів з метою підвищення ефективності за рахунок зростання продуктивності праці, збільшення обсягів отриманої продукції, покращання якості яєць та м'яса.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питанням підвищення ефективності функціонування продуктивних підкомплексів АПК, зокрема птахопродуктового, присвятили свої праці чимало вітчизняних вчених-аграрників: В.П. Андрійчук, П.С. Березівський, П.І. Гайдуцький, В.Г. Галанець, П.М. Гарасим, А.Ф. Мельник, О.М. Онищенко, М.К. Пархомець, Б.Й. Пасхавер, В.Г. Поплавський, П.Т. Саблук, В.П. Рябоконь, Г.В. Черевко, М.Д. Янків, Ф.О. Ярошенко та ін. Вони зробили значний внесок у розробку теорії та практики функціонування птахопродуктового підкомплексу.

Постановка завдання. Проблему підвищення ефективності функціонування птахопродуктового підкомплексу не можна вважати вирішеною. У такій ситуації особливого значення набуває здійснення якісного аналізу функціонування птахопродуктового підкомплексу, який надав би змогу виявити резерви збільшення обсягів виробництва продукції, поглиблення її переробки, забезпечення інноваційного шляху розвитку, отримання підприємствами прибутків, що і є завданням цієї статті.

Виклад основного матеріалу. Неодмінною передумовою інтенсифікації птахівництва, підвищення продуктивності птиці, її відтворювальної здатності є міцна кормова база і повноцінна, збалансована годівля. У разі неповноцінної годівлі не тільки знижується продуктивність тварин та якості

продукції, але і зростає падіж, сповільнюється розвиток птахів. Повноцінна годівля забезпечується нормуванням щоденного раціону за широким комплексом поживних речовин та обмінної енергії.

У США, наприклад, у птахівництві використовується більше половини всього виробленого у країні соєвого шроту. Наскільки важливого значення надається цій культурі в раціонах птиці в цій країні свідчать такі факти. У 30-х роках минулого століття, до балансування раціонів бройлерів соєю, маса птиці за два місяці досягала 720 г. А нині, за введення до комбікорму соєвого шроту кількістю 30-40 %, її маса за той самий час сягає понад 2 кг [4, с. 74].

Для птахофабрик, які не мають економічних можливостей для забезпечення поголів'я промисловими комбікормами, фахівці Інституту експериментальної та клінічної ветеринарної медицини УААН запропонували впроваджувати біоамідне оброблення зерна шляхом його зволоження, замочування (набухання), інкубації зерен при певних температурно-вологих режимах та концентрації карбаміду. Результати біоамідного оброблення зерна злакових культур засвідчили її доцільність, що дає змогу використовувати їх як кормові лікувально-профілактичні добавки, з метою підвищення резистентності та продуктивності птиці, насамперед курей-несучок [3, с. 28].

Перспективною галуззю птахівництва в нашій країні, зокрема у Львівській області, є виробництво м'яса індиків. Раціони годівлі курей та індиків не дуже відрізняються, однак, для досягнення високих показників продуктивності останніми, більше уваги слід приділяти таким компонентам корму, як білки та вітаміни, адже до 6-місячного віку самці повинні досягти ваги 10-12 кг, а самки – 6-7 кг.

Високоякісну годівлю індиків забезпечити важче, ніж годівлю курей. Це спричинено їхніми біологічними особливостями, більшою вибагливістю в харчуванні. Недоброякісний корм призводить до швидкого розвитку шкідливої мікрофлори в організмі індичат, тому недотримання вимог технології годівлі нерідко є причиною масового падежу поголів'я. Однак прикладені зусилля щодо дотримання особливостей утримання індиків винагороджуються додатковими прибутками. Індиче м'ясо користується підвищеним попитом серед покупців.

У багатьох країнах виробництво м'яса гусей та качок динамічно розвивається. М'ясо цих тварин відзначається високою поживністю. Поголів'я відзначається невибагливістю щодо умов утримання, стійкістю до захворювань, високою інтенсивністю росту в молодому віці, активною кормопошуковою здатністю та засвоюваністю кормів. Цінним видом продукції є пух та перо.

Відомо, що вищі споживні властивості має продукція птахівництва, отримана від поголів'я, для якого створені умови щодо задоволення таких інстинктів, як купання, тривале перебування на сонці, вживання в їжу соковитих кормів, комах. Такі умови утримання птиці можливо створити в більшості селянських та фермерських господарств відкритого типу. Але до сьогодні в цих господарствах переважають особини м'ясо-яєчних порід, які не відзначаються надто високими показниками продуктивності. Тому заслуговує на увагу досвід Інституту птахівництва УААН, який здійснює велику роботу з роз-

роблення генетико-селекційної програми та створення нових вітчизняних м'ясо-яєчних популяцій курей з комбінованим типом продуктивності для фермерських та особистих селянських господарств.

Для покращення умов годівлі слід дотримуватися правильно збалансованого раціону, безперебійного постачання вітамінів і мінеральних складників, використання високоякісного корму з урахуванням віку та цільового призначення птиці, що сприятиме підвищенню опірності до гострозаразних захворювань. Значна щільність посадки, висока вологість і недостатня вентиляція створюють передумови до збільшення концентрації мікроорганізмів у повітрі, їхньої активізації і швидкого перезаражування птиці. Тому дотримання оптимальних зоогігієнічних вимог повинно стати правилом для кожного господарства [5, с. 10].

Однією з основних причин низької ефективності функціонування птахопродуктового пікомплексу є моральне і фізичне старіння основних фондів птахофабрик. До кінця минулого сторіччя знос обладнання становив майже 90 %. У зв'язку з цим матеріало- та енергомісткість виробництва була надзвичайно високою, що негативно впливало на величину собівартості. Погодимося з думкою науковців Інституту птахівництва УААН, які вважають, що чи не головним чинником занепаду вітчизняного промислового птахівництва стала його низька конкурентоспроможність в умовах переходу до ринкових відносин в економіці, і не в останню чергу через застосування відсталих, ресурсомістких технологій і обладнання [2, с. 23].

Важливу роль у підтримці птахопродуктового підкомплексу повинна відігравати держава. Ця підтримка може полягати у фінансуванні науково-технічних програм з дослідження та розроблення нових технологій і обладнання, у наданні безпроцентних або під низькі проценти банківських кредитів на технічне переозброєння виробників птахівничого обладнання, у залученні інвесторів та законодавчій регламентації їх діяльності. Один із шляхів прискорення технічного переозброєння та забезпечення доступу до передових технологій – створення спільних підприємств із зарубіжними фірмами [2, с. 24].

На сьогодні споживачі найохочіше купують охолоджене м'ясо. Великим попитом користуються не тільки яйця, але й яєчний порошок, меланж. Пташине перо слід постачати підприємствам з виготовлення ковдр, подушок, перин, капелюхів, штучних квітів. Із субпродуктів (кров, кишківник, голови, лапи) на місці слід виробляти м'ясне борошно чи реалізувати звірофермам. Існує також стійкий попит на пташиний послід з боку сільськогосподарських підприємств, фермерських та особистих селянських господарств. Глибока переробка м'яса птиці, за даними російських джерел, забезпечує 25-30 %-ну рентабельність [1, с. 19].

Більшості підприємств птахопродуктового підкомплексу важко залишатися конкурентоспроможними, бо їхні розміри в умовах вузької спеціалізації є для цього недостатніми. Для збільшення фінансування, розширення інвестицій, скорочення невиробничих витрат, максимального використання переваг крупного виробництва необхідно вдосконалювати методи управління, формувати птахівничі холдинги, акціонерні товариства, розвивати інтегра-

ційні зв'язки з виробниками зерна, підприємствами комбікормової промисловості та іншими підприємствами, які є учасниками технологічного ланцюга.

Висновки. Отже, одним з основних напрямків роботи спеціалістів птахопродуктового підкомплексу повинно стати вдосконалення економічних відносин між підприємствами та всередині них. Комплексне вирішення питання підвищення ефективності функціонування птахопродуктового підкомплексу – це особливий сектор в роботі, пов'язаний з розвитком птахівництва. В той же час цей напрямок – один з найбільш дієвих, оскільки не вимагає вкладень капітального характеру, але активізує людей і потребує лише компетентної організаційної роботи з боку керівництва всіх рівнів управління.

Література

1. Данкверт С. Птицеводству России – динамичное развитие// АПК: экономика, управление. – 2001, № 7. – С. 14-23.
2. Івко І. та ін. Проблеми та перспективи технологічного переоснащення птахівництва// Тваринництво України. – 2001, № 4. – С. 23-25.
3. Орлов Л. та ін. Біоамідно оброблене зерно злакових у раціонах курок-несучок// Тваринництво України. – 2002, № 6. – С. 27-28.
4. Січкач В. Використання екструдованої та повножирової сої в годівлі сільськогосподарських тварин і птиці// Пропозиція. – 2002, № 8-9. – С. 74-75.
5. Шкурят І. Підвищення життєздатності та збереження птиці у промисловому птахівництві// Тваринництво України. – 2001, № 4. – С. 9-11.

УДК 630 *Аспір. В.В. Андреева – НЛТУ України, м. Львів; доц. В.П. Войтюк, канд. с.-г. наук – Волинський ДУ*

ТАКСАЦІЙНО-СЕЛЕКЦІЙНА ОЦІНКА ПІВСІБСОВИХ ПОТОМСТВ СОСНИ ЗВИЧАЙНОЇ

Подано комплексну попередню середньострокову оцінку плюсових дерев сосни звичайної. З попередньої середньострокової оцінки видно, що 14 потомств (77,8 %) можна розглядати як кандидати в еліту. Найкращі показники мають потомства ВВ-3, Ків-6, Л-3, Л-5, Ц-4, які рекомендуємо використовувати на плантаціях другого порядку для спрямованих схрещувань з метою отримання цінного гібридного насіння.

Ключові слова: випробні культури, середньострокова оцінка, селекційна структура, півсібси.

*Post-graduate V.V. Andreeva – NUFWT of Ukraine, L'viv;
assoc. prof. V.P. Voytyuk – Volyn State University*

Forestry-selection valuation of half-sibs posterities of Scotch pine

There is the given complex preliminary medium-term valuation of plus trees of Scotch pine ordinary in the article. The amount of elite individuals makes 77,8 %. We recommend the indicated plus trees for the use on plantations of the second order, and also for establishment of specific combination ability by the directed crossings with the purpose of receipt of valuable hybrid seed.

Keywords: testing plantations, medium-term estimation, selection structure, half-sibs.